

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók a ... újságokban.

Megyéspüspökünk a tanítókhoz.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Minden kongresszus egy-egy magaslat, melyről, ha az ember szétnéz, saját nagy érdekeinek látóhatárát szemléli, de a mellett — s ez a fő! — önmaga emelkedik. Ha ezt a közgyűlést is ilyen magaslatnak nézem, nem csalódom, mert ha valamikor, ugy ezidén történt, hogy a köröskörül boros látóhatár, mely a tanítóság világát körülvette, mégis csak felszakadt, derültebb, magasabb lett. Értém itt azokat a nagy újításokat, melyeket a mi hatalmas, derék, szeretve tisztelt miniszterünk: Apponyi Albert gr. létesített. Rámutatott arra, hogy idealizmus realizmus nélkül nem létezik; rámutatott egyúttal arra, hogy minden kultúrának arculatában jellemző vonás az iskola, és hogy nincs lelkes iskola, ahol nincs anyagilag jól, legalább is türethetőleg szituált tanítóság. Apponyi tehát a magyar kultúrának évtizedek óta legsürgetőbb és legnagyobb szolgálatot tette, mikor a tanítók fizetését rendezte, ezért iránta csak hálával tartozunk. És kérem önöket, kedves barátaim, ne keseredjenek el azon a némi különbségen, amely még fennmaradt az állami és hitfelekezeti tanítók közt.

Nézzenek arra, amit tett, és bizzanak abban, amit tenni fog! És ha megbizunk egy ilyen embernek szavában és abban az irányban, amelyet képvisel, lassanként el fog tűnni minden különbség és az a jó, amelyet eddig tett, szebb, hatalmasabb alakot fog ölteni.

De, tisztelt barátaim, mi a mi öntudatunkat nemcsak a mi anyagi helyzetünkől merítjük. Mikor az ember a tölgyfát dicséri, nemcsak a gyökereket nézi, hanem azt az izmos, vasas erőt, mely benne kifakadt és napsugárba törekszik. — A mi öntudatunknak forrása a mi elveinknek századok által helyeselt, minden harcunkban bevált jósága: a kath. keresztény elveknek fősége, amelyeknek alapján ez a tanítóság dolgozik és a magyar nép kulturáját előre vinni törekszik.

Mélyen tisztelt barátaim! Lőceat mihi confidenter loqui, mint sz. Pál apostol mondja, legyen szabad nekem bizalommal szólni: bizalommal azon, rendíthetetlen, törhetetlen elvek iránt, amelyekben állnak, bizalommal azon mennynek csillagai iránt, amely felé törekszenek, bizalommal azon lélek iránt, melynek e tanítóságot kell inspirálnia, mely mint Jean d'Arc szólt a megalázott, de megkoronázott királyhoz:

itt vagyok, ne félj! — Itt vagyunk mi kath. tanítók, nézzétek ezt a kaoszt, mely körülvesz, akármilyen mélyek is örvényei, ne féljétek! — Istenem, akiket ilyen elvek, ez a szellem, ez a lélek sugalmaz, akiknek munkájára az Isten kegyelme és áldása, az Üdvözítő kegyelmének biztosítása a sikert is biztosítja; azok ne kételkedjenek, ne inogjanak, ne sokat disputálnak, hanem menjenek, dolgozzanak; törekedjenek, mert biztosan győznek.

Igen, mi t. barátaim, mi a mélybe akarunk törni, mert elveink a hit elveik mélységet akarunk szántani, mert a mi elveink a vallás mélységeinek elvei.

És mikor a mélybe vágyunk, ugyanakkor szélesen áradozunk. A mi kultúránk szélessége időben a magyar nemzet ezre-éves története, térben pedig a Kárpátoktól az Adriáig, a Lajta vizétől a Ditrói-havasokig. — Ezt a hazát akarjuk mi egy nemzedék számára visszatartani s az erőteljes nemzedékben a hazának javát biztosítani.

Ez a két elv a mi vezérelvünk: a mélység elve, a kath. keresztény elvek szolgálata s a szélesség elve: a magyar haza szeretele s nagyságának biztosítása. Ennek a kettőnek tűzhelye a kath. iskola.

Mese a XX. század leányáról.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

(Folyt. és vége.)

Győztünk ezen a téren is. Leráztuk végre, végre ezredévek szánalmas rabigáját, mely alatt a női nem nyögött. Ledöntöttünk téged, a különben már veszedelmes megingott trónodról, te kegyetlen zsarnok, te vén hazug — morál! Láncid csörtetése ijeszthette a varrógép- a gyermekszoba együgyű, sajnálatraméltó hösnőt s martyrjait; azok előtt talán szent volt parancsod s igent, ament mondvá mindenre, küzdöttek ők, „sans raisonneur”, vakon engedelmességedre neked, vérök s a szabadság utáni vágyuk ellen! Oh ti szegény, szegény elődeim! S a másik része nemünknek?! Oh, jól tudjuk, sokszor szemet hünytál vén morál, hacsak külsőleg megadták a neked járó hódolatot. Ezért éppen voltál álnok és hazug, ezért gyűlöltetted meg magad általunk. Mi legalább nem használjuk a tettetés díszes palástját; mi őszinték vagyunk s szellemi főlényünk tudatában, hova az intellektuális bílcseket hurcoló elődeink nem emelkedhettek fel, kiáltjuk: Eljen a temperamentum! az igazi szabad akarat! Ki kényszeríthet vajjon arra, hogy én feláldozzam magam, feláldozzam az amugy is oly gyorsan tűnő ifjúságomat a gyermekgondozás és nevelés oly fenn magasztalt „oltárán”? Rabszolgája legyek ismét kicsinyes körülményeknek? Oh, ez nem nekünk való, ezen már felülemelkedtünk! Hála nektek ti bátor előharcosaink, ti félistenek, ti „női Messiásaink!”

„Liebe dich und dein Leben!” Ertitek-e ezt? ugy-e ez szép? ugy-e ez boldog? Tedd

azt, ami jól esik, mi tarthat vissza? Tekintélv ugyan nem; hisz győzelmesen letiportuk a zsarnok uralmát; morál kicsinyes skrupulusai már nem nyugtalanítanak. „Liebe dich und dein Leben!” „Eljen az élv, a gyönyör, az erkölcsi szabadság!” Igy szól a 20-ik század hypermodern leánya, az „Überweib”. . . Tanul, kutat, élvez tovább szakadatlanul. . . Hát nem ez az igazi élet? Ki mer „nem-et” mondani?!

S mulnak évtizedek. . . Ami azelőtt csak egy-kettőnek sikerült, az idővel a nőnek rendes hivatása, rendeltetése lön. . . És a — boldogság?! Mi az? Ismeretlen fogalom. . . Hisz az nem is létezett soha?! Megelégedés, boldogság! Vagy talán bírlak is titeket, csak nem volt időm veletek foglalkozni?! Talán az az érzés az, ha én tanuló, kutatók, behatólag a lét rejtelmeibe? Mit kívánhatok egyebet?! Egyéniség lett belőlem; korlátlanul hódolhatok gerjedelmeimnek; feltétlen szabadságot bírok immár; s ez még sem a boldogság?! De hisz annak kell lennie, — vagy még sem az? Nem, nem az! Félre te ellenmondás lázító szelleme! akkor hát, amint előbb mondtam, ezek csak üres, hiu szavak. Nem, nem üres, hiu szavak! Oh hallgass kérlek, hát az én nagy tudásom az ugynevezett boldogsághoz, megelégedéshez nem elég? Nem elég. És tépelődni kezd. . . és kezdi érezni, hogy talán mégis „parlagon maradt lelkeben egy hang, egy szín, egy árnyalat”. . . Mintha egyszer, réges-régen, mintha akkor más lett volna?! Boldogság?! Megelégedés?! Harmónia! . . . mintha egy rég elfelejtett dallam csendülne meg fülében? . . . De az „Übermädchen” erős akar maradni. . . Nem adja meg magát. Küzd a fantóm ellen egyéniségének teljes erejével, akaratának egész hatalmával. . . Felüti könyveit, tanul, kutat!

Hiába! hiába! A boldogságot keresd, kutasd! ezt hallja szüntelen. . . Becsapja a fölénksokat s újra töprengni kezd. . . Sötétség, vigasztalan éjféli körülötte. . . Mintha az enyészettel halálos lehelle csapná meg arcát. . . megborzad, fázik, remeg. . . Most éri igazán, hogy a tudás egy-magában nem elég s „átkozott tudomány!” France Raoullat felkiált. . . Képzelt nagysága összeomlik. . . Mi lesz velem? mi lesz velem? jajdul fel a büszke lény. . . Megingott a merész öntudat, megtört a büszke gög. . . Érti, hogy van valamerre a boldogság útja, csak ő, csak ő tévutakon kereste azt. . . Érti, hogy koldus ő, a ki azelőtt oly gazdagnak képzelte magát. . . És megtörtén felzokog:

„O bettelarmes Ich, das nincst besitz
Als sein unbändig' masslos eig'nes Selbst!”

De hát merre forduljon? hol keresse azt, ami gazdaggá, ami boldoggá teszi?! Itt csak pusztaság, dermesztő éjféli veszi körül. . . A kétségbeesés halálos sötétsége. . .

De ime, lassankint derengeni kezd, fénysugár hatol át a gyászos sötétségen. . . megnyugtató érzés száll a kínosan vergődő kebelbe. Tavaszi, langy szellők simogatják, édes melegség fogja körül. . . s egy látomás vonul el szemel előtt.

Egy fehér leányszoba. . . madárdal, lomb-suttogás. . . im a természet közel. Ragyogó napsugár árad be az ablakon; aranyos hullámai végig csokolják a karcsu virágkelyheket, melyek ujjongva hajolnak feléjük. Virág van mindenütt, állványon, ablakban, asztalon. . . Derű, mosoly, harmonia ömlik el mindenben. Egyéniségről, egy szép egyéniségről beszél itt minden tárgy, minden egyes butordarab. Megbűvölten szemléli ezt

Mai lapunk 6 oldal.

En kegyetekben ezeknek az elveknek hordozóit, ennek a főséges munkának kapáló napszámusait tiszteltem.

Ami bennem lélek, bizalom, vágy és szeretet van, mind benne van abban a kívánságban, hogy öntse ki Isten pünkösdi tűzét e férfiakra s nőkre, hogy méltó hordozóivá legyenek e nagy hivatásuknak. — Három hivatás van: az anya hivatása, a pap hivatása, a tanító hivatása. Hivatás ott van, ahol szellem, érzés és érzék kell. Kegyetekre van bízva a magyar kultúrának kincse. Kegyetek is Isten felé és a király felé menjenek, mint Lueger, aki a jubileumkor a császár elé vezette Bécs város gyermekeit s így mutatta be neki: Majestät! wir haben unser Bestes Ihnen hergebracht! Vagyis: életünk napsugara, a nemzetnek virága, viruló tavasza, hite és reménye, ime itt van! És ez az egész remény, a jövő Magyarországa a keresztény iskolára van bízva.

Ezekről az érzésekről hevitve, ezektől az elvektől lelkesülve fogadják az én üdvözlőmetem.

Ismét csak az apostollal szólok: Bene operantes, non deficiam. Jó munkában fáradoztok, ne csüggedjétek; hanem azzal az öntudattal menjétek, hogy rászolgálatok a legtöbbrre, amire rászolgálni lehet: a szülők, a nemzetnek, az egyháznak halgajára.

Közygylés a városnál.

Szinte hihetetlen az a felbuzdulás, a mely a kánikula napjaiban a közygylés tagjait a szerdai közygylés alkalmával elfogadta. Csupa villám-lásból, dörgésből, elnöki megintésből és leintésből állott a közygylés. A bizottsági tagok pedig oly hévvel ostromolják a közérdek nevében a vélemények és szavazatok várait, hogy valóban becstületek válik.

a képet a boldogság honából száműzött leány, az „Übermädchen,” a XX. század büszke leánya, s érz, igen, most már tudja jól, hogy erre van az út, mely után szive, az a gögös sziv eped... Erre van a boldogság útja... S keresi e tündérlak boldog lakóját. Az ablaknál, himzőkerete fölé hajolva egy fehér leányka ül. Csudás báj, a derűs boldogságnak sajátos bája tükröződik arcáról; s amily fehér ruhája, oly hófehér a lelke is. Talán annak a visszfénytől fehéríti minden... annak a kisugárzásától nyílik a sok virág... azért oly ragyogó itt a napsugár. Serényen öltöget, majd a melléte álló virágsokorra esik tekintete. Édes mosoly röppen el ajakáról. Kivesz egy szálát s gyönyörítisan nézi. Nem fosztja meg gyengéd szirmai ékességétől, hogy porzóit vizsgálja, hogy felboncolja, elektelemtse. Neki ugyis beszél sejtelen szeretetről... szép életéről... Istennek végtelen szeretetről. S az a kis virág, mit kezében tart, még szebb lesz az ő lelkében, mert anyagi lelkéből kiárad a szeretet, a béke derűje, világossága. S himez tovább s a virágba, amit ujjai ekképp teremtenek, behimezi saját szerető, gyengéd egyéniségét, kiszinezi hófehér lelkének magasztos, szárnyaló gondolataival; minden öltés meglehet, életet lehel. Ismét feltekint és ragyogó szemmel kíséri az ablakon beömlő sugárkévek táncolását. Vajjon mire gondolhat most? Nem arra, hidd el nekem, hogy ez a fény: rezgés, éterhullámlás, nem, oh nem! Még nagyobb, még mélyebb az ő gondolata. Azon elmékedik, hogy ez a ragyogó nap, ez az élet adó fényforrás csak épügy gyermeke a Teremtőnek, mint a mezők liloma, melvet kintintáz, vagy mint az ember, aki a lének disze, virága, koronája s akit saját képére s hasonlatosságára teremtet... S a testvériség nagy, főséges eszméjétől, az Urnak atyai gondolkodásától áthatva hálaimat rebegnek

A közygylés legkimagaslóbb eseménye talán az volt, hogy a Deák Ferenc-utcai iskola ügye végre dűlőre jutott. A tanács ugyan ellenozta a felépítést, s egy szebb időre akarta eltolni az építés ügyét, a mikor majd pénzünk lesz, — a közygylés azonban belátta az építés elodázhatlan szükségességét és Bükki Ferenc v. b. t. indítványára kimondotta, hogy a megépítést sürgősen szükségesnek tartja s az elkészített és jóváhagyott tervek alapján elrendeli.

A Felmayer-gyár építkezvén, az építés arányában pótdadó és kövezetvám mentességet kér. A közygylés Holly Géza dr. ellenkező javaslattal szemben teljesítette a gyár kérését. — A hatósági cselédszerző intézet ügye szintén előbbre jutott — igaz, hogy itt is olyan disputa támadt, hogy szinte csodálatos. — A huskimerők ügye a törvény értelmében intéződött el.

Az árvaszéki ülnöki állás körül kifejlődött személyi ellentétek jóformán befejezést nyertek, a mennyiben a főispán Kövessy István dr. ügyvédet bízta meg az állás ideiglenes betöltésével, a mi által nagyon természetes, elősegítette annak jövőd megválasztását is.

A közygylést Székényi Viktor gróf főispán nyitotta meg 9 órakor. A következő rendes közygylés július 29-én. Közben egy kis vita is támadt, hogy vajlon a közygylés két igen fontos tárgya: a vízvezeték kérdése, valamint a villamgyár megváltásának ügye is szóba kerüljön-e akkor. A közygylés úgy határozott, hogy ezt a két fontos kérdést minél előbb hajtja tárgyalni. A polgármester pedig kijelentette, hogy az összes terveket egy hét leforgása alatt letárgyalatja a bizottságokkal.

Az árvaszéki ülnöki állásra a főispán Kövessy István drt nevezte ki helyettesnek. Javadalma havi 200 koronában állapítatik meg.

A Kossuth-utcai üres telek kérdése a legközelebbi közygylésen kerül szőnyegre. Szintügy a Felmayer gyárnak átadandó városi terület kérdése, a mikor a bizottsági tagok talán ott lesznek kétharmadrészben.

A Felmayer-gyár üzemét hatalmas arányban nagyobbtatni akarja. A befektetési tőke 1 millió 2-300 ezer koronát tesz ki. Eddig 8 millió méter kartont használtak fel, ezután 12 millióra megy

majd a forgalom. A gyár most 15 évi pótdadó és ugyanannyi évré terjedő kövezetvámmentességét, valamint ingyen homokot és követ kér a várostól. A pénzügyi szakosztály a pótdadómentességen kívül semmit sem kíván megadni, még a tanács 15 évi pótdadó és 5 évi kövezetvámmentességét javasol az építés irányában.

Havranek József polgármester hivatkozta a kormány állásfoglalására, a mely megadja a 15 évi állami adómentességet. Ha ez a gyár hasznos az államra, annál inkább hasznos ránk nézve, a kik azt közvetlenül látjuk. A gyár lendületet ad a városnak s egymaga akkora pótdadót fizet, mint akárhány népes utca. Ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra s a kövezetvámnal azt a kikötést, hogy az idej fizetett adó legyen öt évre a mérvadó, a mely után a város határoz a további megadás, vagy meg nem adásra vonatkozólag.

Holly Géza dr. szerint egy gyár támogatásánál két szempont az irányadó, az erkölcsi és anyagi szempont. Egy kezdő, vagy pedig a létező küzdő gyárat kell támogatni, de egy olyat, a mely a részvényeseknek dus osztalékat fizet, nem támogat. A Felmayer-gyár azért bővítli üzemét, mert azon szerencsés helyzetbe jutott, hogy a bővítés még nagyobb előnyt biztosít neki. A józan okosság téteti ezt vele. De most a város segélyét kéri. Mindenütt a szociális kérdés dominál. A kis embereket kell támogatni. A kis emberek azonban nem kapnak segélyt, sőt az ő vállalkra nehezedik a nagyobb suly azokkal szemben, a kik amügy is busás osztalékok fizetnek. A város a Felmayer-gyárhoz hasonlóval sokkal sanyarubb helyzetben van s azért azt indítványozza, hogy a közygylés utasítsa el a gyár kérvényét.

Dr. Csöppentzky Mihály nem utasítaná el a gyár kérvényét, hanem következetes akar lenni, vagyis, hogy ha a Felmayer-gyár kérését teljesítjük, teljesítsük azoknak a kisiparosoknak a kérelmét is, a kik üzletüket meg akarják nagyobbtatni és esetleg segélyt kérnek. Ő egyébként nem zárkózik el a kérvény teljesítésétől, ha a közhangulat úgy nyilatkozik meg (nagy derűtséggel. A főispán folyton csenget). Indítványozza, hogy minden kezdő iparos kapjon 15 évi pótdadómentességet. (Felkiáltások: — Hát akkor ki fizet adót?)

Havranek József polgármester kijelenti, hogy Csöppentzky drtól nem várt mást. Se ide, se oda nem beszélt, hanem kitért. Azt akarta, hogy egy jót nevéssünk s ő népszerű legyen. Holly dr. indítványa csábító, de csap a nem alapos emberre nézve. Így csak egy hatalmas ur szólalhat fel, a

S rég elfeledt dalként zsong fülebe a boldogságot keresőnek:

„Heureux qui les surprend ces justes harmonies
Où vivent l'âme et la forme à la fois.”

A látomás eltűnik.

Megremeg a büszke, gögös leány... Leborul a földre... A patakzó könnyár, mely lelkének legmélyebb, tiszta forrásából fakad, termő tavaszi barázdákat szánt az eddig parlagon heverő, kiszáradt sivar talajban... A lélek megindul... A boldogság felé igazodik immár... „Hamis utakon kereslek téged, oh boldogság!” — így zokog; — „szomjaztalak s a tudomány vízei még csak szárazabbakká tették epedő ajkaimat... Leszálltam a lét mélységébe, azt hittem, ott majd forrásaira akadok, s oh! én balga lény behunytt szemmel haladtam el vizeidnek örök-virágos partjai mellett... Kerestelek a gyönyörök, a mámor habzó serlegében, s oh, amit ittam, az nem volt az „élet itala!” Tévedtem... beismerem... szánalmas vergődés volt csak eddig életem! — „Ich habe mein Leben nicht gelebt.” „Ich bin an meinem Leben vorbeigegangen!” De e perctől fogva a tiéd akarok lenni! Visszatérek hozzád! Te bújbajos, virágos lélek; te fenséges, örök női ideál!”... S a Magasból e szózat hangzik: „En vagyok az új igazság, élet! — Nagy dolgokat kívántál leányom, de a legnagyobbról: Istenről, s az isteni szikráról: a te Lelkedről megfeledkezted! Ezért bűnhődnöd kellett. Saját tetteid hozták reád az ítéletet. Boldog akarsz lenni? Tudd meg: boldogok az alázatosok. Bárhol vagy; élj bölösen, tevékenyen s az Urnak hódolatleljes szeretetében!

Margarita.

ki senkire nem szorul rá. A Felmayér-gyár azért nagyobb, mert életképes. Mi nem közvagyomból adunk ajándékot, hanem a gyár teremt új adóalapot (Holly Géza dr. — A kis ember is terem). Itt nincs gazdag ember. Fehérvártól 6 nem ismer ilyet. Sőt azt mondhatja, hogy a napszámot többet keres és aránylag jobban él, mint a kinék valamije van. A Felmayér-gyár sokat segít a házipénztáron, megérdemli tehát a támogatást.

Holly Géza dr. személyes kérdésben szólal fel s magyarázza, hogy neki igaza volt, mikor a progresszív adórendszerrel azolt. (A főispán többször csönget és figyelmezteti Hollyt, hogy ez nem tartozik a személyes kérdés keretébe) Saára dr. vitatja, hogy Hollynak joga van beszélni, mert indítványt tett. Széchényi Viktor főispán szerint Holly nem tem tett indítványt, csak a másik indítvány elutasítását kérte. Különbön is személyes kérdés címén szólal fel. (Helyeslés.)

Havranek József polgármester Csöppentzky Mihály dr. megjegyzésére azt felelte, hogy az Isten mentse meg az iparosokat az ilyen pártfogástól, Csöppentzky dr. önérettel azzal válaszolt, hogy neki az iparosok pártfogásában mulja van, a mire büszkén hivatkoznak. A folytonos zaj és nyugtalanság közt lejártszódot jelenetek után a névszerinti szavazás 44 igen szavazattal 22 nem szavazat ellen megadta a Felmayér-gyár kérelmét. Csöppentzky dr. indítványát, a mely a felvetett tárgytól messze áll, a főispán nem bocsátotta szavazat alá.

A Purger-malom lebontása körül újabb elkeseredett vita támadt. A mérnöki hivatal szerint az egész épület oly rossz karban van, hogy feltartása körül 700 korona bért fizettek csak érte. S most már évek óta nincs bérleje. Antal József v. b. t. hosszas ismétlések után azt vitatja, hogy helyesebb, ha a város kijavíttatja. Fekete József v. b. t. az eladás mellett foglal állást, bontassa le az, a ki megveszi, így a város sokkal jobban jár. Say Ferenc v. b. t. Fekete József indítványát pártolja s megjegyzi, hogy sokszor más árakat adnak avult anyagokért. Saára Gyula dr. a sok ellentétes indítványnak végét óhajtván szakítani, azt kéri, hogy adják vissza az egészet a tanácsnak s az teljesen elő költségvetést, hogy mennyibe kerülne a kijavítás, illetőleg a lebontás.

A Deák Ferenc-utcai iskola építését a tanács ismét elhalasztani óhajta és pedig akkora, a mikor olcsóbb költséggel juthatunk. Addig pótosztályok építésével kíván a bajokon segíteni. Bilkei Ferenc hosszabb beszédben indokolja az iskola felépítésének szükségességét. A Viziváros és Tóváros iskolaköteles gyermekeinek száma az utóbbi öt évben 800-zal szaporodott. Iskolát azonban nem építettek. Pedagógiai, valamint egészségügyi szempontok szerint tarthatatlan ez az állapot. A gyermekek egymásra zsufolva képtelenek tanulni. Az iskolatervek tengeri kigyója már a városnak egyik bizottságtól a másikhoz vándorolnak s mikor végre már elkészültek, jóváhagyattak, most meg a tanács áll utjába. Indítványozza, hogy a tervek értelmében mondja ki a közgyűlés, hogy az építésre pályázatot írjanak ki. (Általános helyeslés.) Dr. Holly Géza szerint a mérnöki hivatal megbizta a közgyűlés olcsóbb tervek készítésével, ezt még nem tárgyalták. (Folytonos közbeszólások: — Ez az olcsóbb terv. Főispán folyton csönget.) Keczan Liviusz dr. v. b. t. orvosi szempontból sürgeti az építést. Kégl Miklós v. b. t. szükségesnek tartja, hogy előbb pénzt szerezzünk s csak aztán építsünk. Dr. Saára Gyula indítványozza, hogy a ministeri jóváhagyás után a tanács tegyen javaslatot a költségek fedezéséről. (Helyeslés.) A közgyűlés ebben az értelemben határoz.

A gazdasági ismételőiskolához egy vízmedence építése szükséges, ami 600 koronába kerül. Havranek József polgármester felhossa, hogy az iskola már több ezer kor. költséget emésztett fel. Az ősszel ő fogja kérni a bizottsági tagokat terepszemlére, hogy az eredmény mennyiben van arányban a nagy költséggel.

Az új bérkocsis szabályrendeletet a közgyűlés némi módosítás után elfogadta.

Az új cselédszerzési szabályrendeletnél felolvasásánál dr. Saára Gyula v. b. t. áll fel és alaposan megindokolt beszédében arra utal, hogy a város vegye kezébe a cselédszerzés ügyét.

Akkora érdeklődés van már ez iránt a dolog iránt, hogy annak elintézése feltétlenül szükséges, kéri, hogy ebben az ügyben szűkebb körű értekezletet hívjanak össze. Bilkei Ferenc v. b. t. szociális szempontból hívja fel a közgyűlés figyelmét a cselédlügre. Az intelligenciának is, a gazdáknak is elég bajuk van, a cselédjeikkel. Ki foglalkozik velük? A rendőrség. Ennek az akciója azonban csak büntető jogi. A szociáldemokrácia egyrésztől, a papság és tanárok a népkademiában másrésztől. Főleg azonban a patronázs, a mely a rossz alkalmotól akarja megóvni a cselédek s vallásértelőszi eszméket csepeget lelkükbe. Utal Győr város példájára, amely egy általános orvosrendőri vizsgálat után kimondotta a hatósági cselédszerző intézet szükségességét s egy 17 szobás lakást fűtéssel, világítással bocsátott az intézet rendelkezésére. Ajánlja a bizottság kiküldetését és pártolja a hatósági cselédszerző intézet megalapítását. (Helyeslés.)

A sertéshus-kimerők ellen az Ipartestület panaszt emelt, hogy azok törvényellenesen működnek. A tanács azt kéri a közgyűléstől, hogy írjon fel a kormányhoz és kérje a törvény megváltoztatását, mert különben 30—60 szegény ember károsodik. Dr. Saára Gyula hosszabban fejtegeti a tanács kérelmének helytelenségét, amely törvénytelenséget akar. Kéri az Ipartestület kérvényének figyelembe vételét, hogy a husmérőket tiltsák el az öléstől és a sertéshus szakszerű feldolgozásától. Ajánlja a szurószek felállítását, a mely pár év alatt kifizetné magát s egészségi szempontból óriási fontossága van. Most az állatorvos 50—60 sertézt kénytelen megnézni, ami fizikailag lehetetlen s ezért történt meg a minap, hogy borsókás hus került a piacra. Havranek József polgármester ajánlja a tanács javaslatát s azt kéri, hogy a régi kimerőknek hagyják meg a régi engedélyt. Dr. Csöppentzky Mihály és Say Ferenc felszólalásaik után, akik Saára Gyula dr. indítványát támogatták, a közgyűlés Saára dr. indítványára értelmében határozott, amennyiben elhatározta, hogy a tanács indítványát leveszi a napirendről s 22 szavazattal 12 ellenében kimondja, hogy az I. fokú iparhatóság panasz esetén a törvény szerint járjon el.

A közgyűlés Thökölyi Imre szobrára 200, Leiningen és Gábor Aron szobraira 100—100, a sakköző társaság országos versenyére 100 koronát szavazott meg. Több fizetés előleg iránti kérdést a közgyűlés kedvezőleg intézett el.

A gyűlés fél 1 órakor végződött.

Tanító gyűlés.

A székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. iskolák tanítóinak egyesülete folyó hó 27-én, csütörtökön tartotta a Szent István-teremben évi rendes közgyűlést, melynek különös fényt adott Székesfehérvár lánglelkű püspökének, Prohászka Ottokárnak jelenléte, ki a gyűlésen az elnöki tisztet töltötte be.

A közgyűlést a főtemplomban mise előzte meg. Pontban 10 órakor nyitotta meg a gyűlést Prohászka megyéspüspök nagyhatású, magasan szárnyaló beszéddel, melyet lapunk vezetőhelyén hozunk.

A hatalmas tapsvihar lecsillapulta után Papp János közp. bizottsági jegyző a központi bizottság s azután a járáskörök jegyzőkönyveit olvasta fel.

A bizottság elhatározta, hogy a tanító gyermekek részére építendő tápintézet javára gyűjtést rendez. Ebből kifolyólag felkérték a megyéspüspököt, a tanítók igaz barátját, hogy tekintélyének súlyával álljon az ügy élére. Ezenfelül a káptalant, az egyházmegyei papságot, a hatóságokat s a tanítók jóakaróit kéri fel adományok gyűjtésére.

A főpásztor ekkor fényes tanúságot tevén a tanítók ügye iránt érzett nagy szeretetéről, kijelentette, hogy 1000 koronát ajánl fel a nagyrabívatott intézmény istápolására. Ugy szintén nagy éljenzéssel fogadta a közgyűlés a tápintézetekre begyűlt összegekről szóló jelentést, mely szerint ifj. Zichy János gróf 200, Krencz

Ignác kanonok 400, Saubovics Jenő és Mayer Károly kanonokok 100—100 korona adományal járultak a tápintézet létesítéséhez.

Mayer Károly apátkanonoknak, az egyesület régi érdeműs elnökének lemondását sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés és egy öt tagból álló bizottságot kért fel, hogy a lépő elnöknek a tanító egyesület változhatatlan ragaszkodásául tiszteletet tolmácsolja.

A veszteséget csak az új elnök, Krencz Ignác apátkanonok pótolhatja, ki a tanítók iránt érzett rokonszenvének már eddig is számos tanu-jelét adta. A közgyűlés az új elnöki szék foglalását harsány éljenzéssel kísérte.

A közgyűlés egyértelműleg megbotránkozott az abaujmezei tanítók viselt dolgai felett, kik az istentagadó hazatlan szociáldemokrácia karjai közé vetették magukat.

Hosszu vitára adott alkalmat az iskolai mulasztások ügye, melyken határozatba ment, hogy ezután szigorubbán kell ellenőriznie az iskolaszékek a mulasztásokat.

Jövő évi pályafutól a következő kérdést tűzték ki: „Hogyan óvjuk a gyermekek egészségét a népiskolában?”

Reichenbach Ferenc pénztáros az egyesület vagyoni állásáról számolt be. Az egyesület vagyona jelenleg 10,227 kor. 73 fillér.

Laszicki Gyula, a bíráló bizottság alelnöke a pályázat eredményéről tett jelentést. Az első díjat Reichenbach Ferenc csettvári tanító nyerte el.

A jelentések után Házy Ferenc, az ujonan megválasztott jegyző a megjelenésében akadályozott Csöngedy Gyula esp. plebános képviselőtében azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy minden tanító tartsa lelkiismeretbeli kötelességének a kath. sajtó támogatását, terjesztését. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadta a közgyűlés.

Az urangyala együttes hangos elmáldkozása után az elnök püspök a következő nagyhatású szavakkal zárta be a közgyűlést:

„A hajó megint felszerelve készen áll. De nem a gépen, a szervezetben, a formán mulik a dolog, hanem a gép eleven, sürgető lelkén, mely nem más, mint ennek a tanítóságnak, ennek a szervezetnek szelleme. Amit én e szellem ébresztésére tehetek, nem valamiféle leereszkedés által — ezt én nem is ismerem, így nem is szabad engem megbántani! — hanem az igazi, őszinte atyai, testvéri, apostoli érdeklődés, lelkesülés által, azt mindig várhatják tőlem. Amint az Amerikában is leghatalmasabb nemzetek az iskolát tartják legeső dolognak, úgy én is, a mi tőlem telik, erre áldozom. Főleg pedig szeretném, ha Kegyetek bennem testvéreket, apostoli testvéreket látnák, aki első helyen áll csak azért, mert elsőnek is kell valakinek lenni, de érzület szerint az igazi őszinte szeretetnek, paritásnak alapján áll.

Ez az öntudat, — a közelségnek, közösségnek érzete — forrasszon egybe; lelkesítsen mindnyájunkat! Akkor megvagyok győződve, hogy ez az intézmény is nagy szolgálatot tesz a szent ügynek. Köszönöm érdeklődésüket — a gyűlést bezárom.

A hatalmas éljenzés lecsillapultával Házy Ferenc szép beszédben mondott köszönetet az elnök püspöknek, azt kívánván, hogy a mag elvetése után lásson dús aratást.

Miután a főpásztor áldását adta a jelenlevőkre, zúgó éljenzés között eltávozott.

Déli egy óraker a lelkes tanítóság a kath. legényegyesület udvarán bankette gyűlt egybe, melyet több hatóság felkötőntő élénkített.

UJDONSAGOK.

— **Péter és Pál napja.** A katolikus egyház két oszlopának ünnepét üli e nagy napon a keresztény világ. Az egyik elkeredett üldözött volt, a másik pedig elárulta az Alapítót. S Isten mégis őket választotta ki, hogy általuk és működésük által egy új világ, egy új gondolkozásmód egy, a régivel homlokegyenest ellenkező szellem magvát vesse el. Mintha azt akarta volna Isten megmutatni, hogy az emberi természet gyengesége dacára is isteni munka sáfárai lehetnek. Mustármagot vetettek el, mely ma óriási fává növekedve, a világ boldogságának hajtéka. Üldözöttség az osztályrésze. Tépi a vihar, szakgatja a szélvész s minél hevesebb a támadás, annál erősebben mélyesíti gyökereit a talajba. Annál több az igazi, ragaszkodó hívő, minél több a kívülről rája törő ellenség. Felülről, az égből Isten bölcsességének fénye sugárzik rája, Krisztus helyettesül egy őszfűrtű megfőrt aggyantán látunk, kinek csodás szellemvilága bámulatba ejti a világot és szívünk mélyéből fakasztja az imát: *Tartsd meg Isten szent Atyánkat, Krisztus helytartóját!*

A holnapi ünnepélyes szt. misét és szent beszédet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök tartja.

— **Szentgyakorlat.** Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a megyebeli papság számára a jövő héten szentgyakorlatokat tart. A szent gyakorlatok hétfőtől csütörtökig tartanak.

— **Esküvő.** *Kisvész* Ferenc helybeli községi elemi iskolai tanító folyó hó 30-ikán, vasárnap d. c. fél 11 óraker tartja esküvőjét a székesegyházban *Kubik* Lujza községi elemiiskolai tanítónővel.

— **Kinevezés.** A vármegyénél ujonnan szervezett irodaigazgatói állásra a főispán *Kusovits* Győző közigazgatási kiadót nevezte ki. Ezzel egy érdemes, derék hivatalnokot ért a jól megérdemelt kitüntetés.

— **Eljegyzés.** Darvas Nándor gyógyszerész eljegyezte *Denkovic* Mariska kisasszonyt.

— **Az új postapalota.** Tegnap óta az új postapalotában találja meg Székesfehérvár szab. kir. város közönsége mindazt, amit a modern kor a közlekedés igényei szerint tőle követel. A régi, szűk, örökös levegő hiányában szűkülő kis helyiség, amely nemcsak a tulajdonosainál fogva volt aggintézetli, hanem agg intézmény volt a szó legszorosabb értelmében is — végre valahára megszűnt létezni s Székesfehérvár egy oly palotát kapott, amely méltó egy 32 ezer lakossal bíró város lakosságához, valamint ahhoz a haladáshoz, amely a huszadik századot kell, hogy jellemezze. A szép és kényelmes palota — amint tudvalevő — a belvárosi laktanya helyén, a szemináriumi templomtól oldalt épült. A földszinten a postai forgalom lebonyolítására szükséges helyiségek vannak, míg az emeleten a távirót, valamint a posta főnöknek *Brünner* Jánosnak szép és kényelmes lakását találjuk. A levelek csomagok, pénz stb. elküldése a *Kossuth-utcai* kaputól balra, az érkezett küldemények leadása pedig attól jobbra történik. A baloldali helyiség a legkényelmesebbnek mondhatnánk talán óriási helyisége a palotának, hiszen magában foglalja az épületnek majdnem egész északi frontját s a nyugati oldalon felel. Közvetlen az ajtó mellett egy helyiség van a telefont használók számára. Innen következnek

a levelek, utalványok, poste restante küldemények stb. felvételére szolgáló helyiségek. Sőt itt veszik fel a csomagokat is. (Ez a helyiség — azt hisszük — legelőször lesz szűk a forgalom lebonyolítására.) Ezen túl van a posta vezetőinek s *Brünner* főnöknek hivatalos helyisége. A földszint jobbján az érkezett küldemények találhatók pompás és megfelelő helyiségekben.

Az emeleten az északi oldalon vannak a táviró- és távbeszélő helyiségei. A gépterem egyike a legszebb helyiségeknek. Ezek berendezése nem kész még s a távirás pár napig még a régi helyiségben történik.

Megemlítsere méltó és különös dicséretet érdemel az a körülmény, hogy az egész postahivatal 1—2 nap alatt átköltözött az új helyiségbe, anélkül, hogy városunk közönsége csak egy percre is észrevette volna, hogy egy rengeteg apparátus felszerelt hivatal ezer és ezer aprónál apróbb szövevénye egyik napról a másikra más helyen folytatja lázas munkásságát. Az érdem természetesen az egész költözködés főfőrendezőjéé *Brünner* János főnöké, aki fáradságot nem ismérve szakadatlan kitartással és eréllyel irányította a rengeteg munkát.

A technikai átalakítás munkájában *Berman* Géza főmérnöké az érdem, a ki hetek óta fáradozik a nagy munkában. A szép épületet *Pénzes* Imre építőmester építette 80 ezer koronáért, a pompás asztalos munkákat *Kuti* Márton asztalos készítette, a szép festés pedig *Kálóczy* Gyula munkáját dicséri.

— **Községi orvosválasztás.** A község képviselőtestülete folyó hó 20-án dr. *Spitzer* Vilmost egyhangulag községi orvossá választotta.

— **Tisztviselők közgyűlése.** Az állami tisztviselők országos egyesületének köre *Kuthy* József dr. főigazgató elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott a főreáliskola tornatermében. Az elnök főigazgató bejelentette, hogy az elnökségről lemond s kérte a gyűlést, hogy helyébe egy tényleges szolgálatban álló állami tisztviselőt válasszon. A belépő elnöknek köszönetet szavazott a gyűlés buzgó fáradozásáért s egyhangulag *Turián* József pénzügyigazgatót választotta elnöknek. Az új elnök beköszönő beszédjében a régi elnökkel egyértelműleg pártolja a postatiszteknek lakásbérük felemelése iránt megindult mozgalmát. A bizottság tagjai köré beavasztotta a közgyűlés *Kuthy* Józsefet, *Liebhart* postafőtisztet, *Mayerhofer* Ferenc törvényszéki bírót, *Imre* Lajos pénzügyi titkár és *Téri* József főreáliskolai tanárt.

— **A felsővárosi róm. kath. kisdiedovodában** f. hó 29-én, Péter és Pál ünnepén nyári gyermekünnepély rendezték, melyre a t. szülőket, valamint a kisdiednevelés iránt érdeklődőket ezúton tisztelettel meghívja az ovóné. Kezdeté delután 5 óraker. Belépődíj 1. hely 40 fillér, II. hely 20 fillér, állóhely 10 fillér. A bevétel az ovoda felszerelésére fordítandó.

— **Pályázók.** A székesfehérvári járásban ujonnan szervezett szolgabírói állásra értesülésünk szerint ketten pályáznak: *Bokor* Attila és *Kukorely* Béla.

— **Beiratások a ciszt. r. főgimnáziumba.** A ciszt. r. főgimn. igazgatósága tudatja az érdeklődő szülőközönséggel, hogy a jövő 1907—1908 isk. évre már most július 1. és 2. napján ajánlatos az iratkozás, hogy a tanuló részére a hely biztosítások. A beiratások a következő módon történnek. Első osztályba jul. 1-én csupán helybeli róm. kath. vallású tanulók; július 2-án pedig a vidéki (bármely illetőségű) róm. kath. vallású tanulók vételnek fel. A II., III. stb. osztályokba július hó 1-én csak a helybeli vagy azon róm. kath. vallású tanulók irathatók be, kik már előző évben is a ciszt. r. főgimn. jártak; július 2-án bármely illetőségű róm. kath. vallású tanulók. A beírás mindkét napon a ciszt. r. főgimn. dísztermében lesz 8—10-ig.

— **Sport.** A székesfehérvári torna club f. hó 16-iki jó sikerű versenyén az idő rövidsége miatt egyik érdekes száma 3200 méteres síkfutás melytén csak a Sz. T. C. tagjai indultak elmarad. A nagyközönség ezen versenyszám iránt nagyon érdeklődően, annak óhajára a Sz. T. C. elhatározta, hogy ezen versenyt utólag megtartja. Ezúton tudatja tehát az Elnökség a nagyközönséggel, hogy az elmaradt 3800 m. verseny f. hó 30-án vasárnap este 6 óraker lesz megtartva a

sóstói versenypályán. Lesz még 1 számból álló vígaszverseny is azok számára, kik díjat a versenyek alkalmával nem nyertek. Belépő díj nincs. Fialal tornaegylettünk a közönség körében mindig nagyobb becsülésre talál és törekvéseit minden támogatójuk. Így legutóbb a Fejérmegyei t. karaképntár lépett be alapító tagnak, hogy ezzel is támogassa az egylet nemes törekvését.

— **Orvosi körből.** A siófoki fürdőigazgató-ság *Tompa* Adolf dr. helybeli jónévi főorvosost hívta meg az idei szezonra fürdő főorvosnak. *Tompa* dr. a meghívást elfogadta s így július és augusztus hónapokban naponta délelőtt Székesfehérvárot, delután pedig Siófokon rendel.

— **Rózsa-ünnepély.** A székesfehérvári ker. kereskedelmi alkalmazottak köre 1907. július 14-én (vasárnap) a belvárosi kath. kör kerthelyiségében és a Szent-István tereben a Fejérmegyei és Székesfehérvár szab. kir. városi tuberkulózis ellen védekező egyesület javára tekeverseny, sétahangverseny, osztályversenyt s táncok egybekötött zártkörű rózsá-ünnepélyt rendez. Kezdeté delután 5 óraker. Személyjegy 1 kor. 50 fill., családijegy 3 kor. 5—8 óráig sétahangverseny. A tekeverseny d. e. 11 óraker kezdődik és este 8 óraker véget. 6 óraker osztályversenyt. Este 8 óraker kezdődik a tánc.

— **Céllövészet.** A polgári lövöldében folyó hó 29-én és 30-án céllövészet és tekeverseny lesz ez évadban utolszor szabadbemenettel.

— **Uj segédjegyző.** Káloz község képviselőtestülete *Kerekes* Albint f. hó 23-án községi segédjegyzővé választotta.

— **Közigazgatási ülések.** A vármegyei közigazgatási bizottság július 9-én, a városi közigazgatási bizottság pedig július 10-én tartja rendes havi ülését.

— **A Kossuth-nóta miatt.** Ily címen említettük meg egyik múlt számunkban a *Fehér* Ottó DV. hivatalnok becsületsértési ügyének tárgyalását. *Fehér* Ottó tudvalevőleg azért került a vádlottak padjára, mert állítólag a katonaságot brutális eljárása miatt galgatózó szavakkal illette. Az ügyet ma tárgyalta tovább a kir. törvényszék s *Fehér* Ottót a vád alól felmentette, a tanuvallomások alapján nem látta beigazolva a becsületsértés vétségét. Az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett.

— **A huskímérők sérelemnek tartván rájuk** nézve a közgyűlés határozatát, elhatározták, hogy küldöttségel fogják a minisztert kérni arra, hogy engedje meg a nekik a sertesvágást és a huskímérést.

Vidéki-elfizetőknek lapunk keddi és mai címszalmáján is értesítjük arról, hogy elfizetésük mikor jár le, illetve nincs-e hátralékban? Az elsőket nagyon kérjük az elfizetés szives megújítására, az utóbbiakat pedig arra, hogy a hiányzó összeget minél előbb pótolni s az elfizetést meghosszabbítani sziveskedjenek. A nyomda az expedíálás, valamint a személyi kiadások annyi terhet rónak vállainkra, a melyeknek csak akkor vagyunk képesek megfelelni, ha elfizetünk a csekély magukra vállalt kötelezettségnek szintén igyekeznek megfelelni.

Jégszekrények és mosógépek Márkus Simon özvegye és fia cégnél Jokai-utca 16.

— **Megszorított sertesbehozatal.** A kereskedelmi miniszter értesíti a vármegyét, hogy az Ausztriából behozott ragadós állatbetegségek miatt a következő állatforgalmi tilalmat rendelte el: Ausztriából Magyarországra a fenálló sertesvész és sertesorbanc miatt serteseket tilos behozni. A sertesforgalom csak önnét közvetíthető, hol a hatóság bejelöli, hogy a szállítás előtt legalább 40 nappal nem fordult elő ragályos betegség.

— **A Székesfehérvári Polgári Dalkör** zászló-alapja javára szögmegváltás és felülfizetés címén a következő adományok folytak be:

400 koronát: Göncruszkai Kornis Jozefa grófnő.
50 koronát: Herceg Lichtenstein Alajosné, dr. Saára Gyula.
40 koronát: Majer Károly.
30 koronát: Kőbányai söröződe részvény társaság.

20 koronát: Dr. Prohászka Ottokár, gróf Nádasdy Tamás (Nádasdladány), báró Manndorf Géza, dr. Paizs Gyula (Rácalmás), gróf Zichy Gyula (Sárszentmiklós), Dréher Antal (Budapest), Komáromy Károly, Gerő Jakab, Detrich Zsigmond (Aba), özv. Emhecht Gyuláné, Krécsy Miklós, 12-ik uhánus ezred tisztikara, Grünfeld Pál, Karl István, m. kir. VI. csendőrkertületi tisztikar, ifj. Kováts Pál, Székesfehérvári Ipartestület, m. kir. 17-ik honvéd ezred tisztikara.

15 koronát: Deusch Aladár.

12 koronát: Mráz Vencel, Antal Antal.

10 koronát: Turján József, Hübner Károly, Scheirich Antal, dr. Eisenbart Károly, Prikkel János, Kenessey László, K. Tóth István, Endresz Jenő, Nagykanizsai Dalkör, Trummer Sándor, Belák Ignác és neje, Belvárosi Katolikusok, Kováts Ferenc, Róth József (Etyek), ifj. Haggemacher Henrich (Budapest), dr. Say Viktor, Horváth Mihály, Csitáry G. Emil, Nagy Ignác, Budapesti Stephaneum Delegyiet, Kiss Antal, dr. Klauze György, báró Gudenus Géza (Velence), Óbudai Protestáns Delegyiet, Gaál Ilona, Stéger Ferenc, Tatai és Tatai városi Olvasókör, MÁV Testvériség Dalkör.

9 koronát: Unterberger László.

8 koronát: Dr. Lauschmann Gyula, Toma Károly, Grünfeld Ignác.

6 koronát: Barnai Ignác, Pék János, dr. Löwy Károly, Nagy Lajos, dr. Palánszky Miklós, dr. Csöppentzky Mihály, Heckenast Kálmán, Zilzer Manó, Dietzl Lajos (Budafok), König Lajos, özv. Számmer Kálmáné, özv. Vaimár Ferencné, Székesfehérvári Katolikus Legényegylet, dr. Lakatos Frigyes, dr. Szabady József, Lindermann Antal, Posits Mihály, Deák János, Papp Juliska, Bognár Ferenc, Végh Gyula, Székesfehérvári Keresztény Munkásegylet, Székesfehérvári Ev. Ref. Dalkör, Gödör Lajos, Polányi Sándor, Gaál Mariska. (Folyt. köv.)

— **A szerbtövís írtása.** A földmívelési miniszter felhívja a gazdákat a káros szerbtövís írtására, melyet a miniszteri utasítás szerint legalkalmasabban kaszálással lehet foganatosítani. Az írtást elmulasztók 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók.

— **A vásárra felhajtottak** 13 bikát, 1451 tehenet, 292 üszőt, 1514 ökröt, 372 tinót, 270 borjút, 34 bivalyt, 3697 lovat és csikót, 32 szamarat és 5 kcskét. Ezekből eladtak 10 bikát, 376 tehenet, 134 üszőt, 466 ökröt, 258 tinót, 76 borjút, 10 bivalyt, 1144 lovat és csikót, 13 szamarat és 2 kcskét.

— **A kaszárnya tolvaja.** Folyó hó 20-án este a honvéd lakotanya egyik szobájából Verner Lajos tula ezüst órája eltűnt. A gyanus Csikesz János jakatosmester inasára, Koppendorfer Jánosra hárul, ki a kaszárnyában dolgoztában gyakran belátogatott a szobába. Az eset után a kaszárnyából kiosonó ifjoncot Grünvald Mihály napos feltartotta s viselt dolgait után tudakozódott. Az ipse viselt dolgaira utalt. A kihallgatáson tagadta a tett elkövetését, nézete szerint valamelyik katonájé a tolvaj.

— **Tolvajlás a tenispályán.** A D. V. tisztviselőinek az állomás mellett levő tenispályájáról a napokban több tekegolyó és három rakett eltűnt. Az ellopott tárgyakat egy félretölt vasuti koscsiban megtalálták. A tolvajok lefűlésére a nyomozás folyamatban van.

— **Hunpót demokrata.** Nagy huncutok azok a demokraták. Alig emlékezünk meg a főfő zrael Jakabról, már is kaptuk a hírt a szociáldemokrata sikkasztásokról, alig tudtuk elkezdeni őket. A napokban ádtuk hírlül Cseh Józsi lopását, most meg hasonló cselekedet miatt a szintén vérbél demokrata Bernát Ferő a szocialis legényről szól a róla. Ferő az éj fekete leplébe burkolózva a vásártérnől álakodott a vásár éjjelén és mikor elszenkerült a világ, Frank üveges ládát piszkálgatta, fészegette céljainak megfelelően.

Épen a hátára vette az üvegholmikát, disztárgyakat, midőn manipulációját Márton János rendőr kemény hangja szakította félbe. Megijedt erre Ferő, a földre hasalt s négykézláb menekült. Majd midőn a menekülést ily módon nem találta célravezetőnek, talpra ugrott és csak két lábát vette igénybe a menekülésnél. Hosszas hajszát követően a rendőr elfogta s betuszkolta a rendőrségi fogházba.

— **Gyilkos puskaolyó.** A múlt év december 16-án Ivánca községben nagy körvadászat volt. A hajts után Farkas Gyula állatorvos cselédei Leicht Ferenc és Paulusz József felültek kocsiokra s a vadászat esélyeit tárgyalták. Eközben Leicht egy nyulat látott s azonnal felkapta fegyverét, hogy leterítse. Hogy-hogysem a töltött fegyver elsült s a golyó Paulusz fejét szétröccsölte. A szerencsétlen ember még az nap kilehelte lelkét. A gondatlan embert ma vont a felelősségre a kir. törvényszék s öt gondatlanságból okozott halál vétsége miatt 1-hónapi fogházra ítélte.

— **Drága tehén.** Bencsik József tabajdi földmives a vasárnap tartott vásárra tehenet vett Drexler József vörösberényi (Veszprém m.) gazdától. Bencsik uram miközben a pénzt felvette, észrevette, hogy Drexler gazda zsebjeinek tartalmát nem ürítette ki a tehén ára. Erre vérszemet kapott, hirtelen belenarkolt a gazda zsebébe s onnét 5 db. 20 koronást kiemelt tárcával együtt s diadalisan kerekelt oldott. Tetét azonban megbánta s ma fördörmelésen önként jelentkezett a rendőrségnek. A rendőrség a pénzt elvette tőle s a dutyiba igazította.

— **Tűz.** Fákodzon folyó hó 24-én tűz pusztított, Lángi Lajos udvarán a nádkévek gyuladtak ki. Az ismeretlen okokból keletkezett tűz kára 150 kor. Biztosítva nem volt.

SZIGETI fényképészeti és festészeti műintézet: Sz.-Fehérvár, Kossuth-utca 9. Budapest, IV. Kristóffy 6.

— **Nagyítások** bármely kis kép után életnagyságu olaj-, aquarell- vagy pastell-kivitelben.

— **Minden csütörtökön, pénteken, szombat és vasárnapokon személyesen eszközölöm a felvételeket.** Kitérő tisztelettel Szigeti.

Az ideai aratás.

Egy hét se választ el tőle bennünket. De nem azzal az örömmel várja a gazda, mint szokta a multban, hanem tele aggodalommal. Általános rossz aratásnak nézünk elébe, ami azonban csep-pet sem mérsékli a szociálista fökolmosokat, hogy a maguk modorában lázító fölívásokat ne bocsássanak ki, melyekkel a földmivessmunkásokat mértékentuli és így teljesíthetetlen bérek, napszámok követelésre ingerlik. *Mindenütt ahol lehet és ahol mód kínálkozik rá, sűrűfolyó föl a napszámot akár a csilagokig* — mondja a földmunkások országos szervező-bizottsága legutolsó kiáltványában.

A szemenszedett rosszakarataknak, irigységnek és ferdítésnek valóságos gyűjtmenye ez az irás. Csakhogy valamiről megteledekeztek a kibocsátói. Arról, hogy nemcsak ők és nemcsak könnyen félrevezethető munkástömegek vannak, de vannak gazdák is, akik ha fordítanak egyet a székér tudján, hát egyzerre koppán tőle az álluk a félrevezetett munkásoknak és bolodítóknak egyaránt.

Hogy is áll a bál? Hát bizony úgy, hogy *a gazda nem megy bele a napszámunk a csilagokig való erőszakos felcsigázásába.* Ha enged a nyomásnak, tiszta dolog, hogy tönkre kell mennie, mert azt minden józan gondolkozásu ember tudja, hogy olyan munkáért, mely a gazdának nem hoz négy korona hasznót, nem adhat azért napszám fejében hat vagy nyolc koronát.

Munka megtagadásba be lehet a könnyen megteveszthető embereket lovonni, de ki issza

meg legelsőbbbe a levét? Bizony az, aki nem dolgozik. A gazda segíthet magán. Vesz gépeket és azzal végeztesse a munkát, de magát erőszakos módon, tönkretétetni nem engedi.

Nagyon látszik ebből is, hogy a szociálisták nem igazi barátai és nem kívinnak jót a népnek, mert hiszen akkor a megélhetési alapot nem igyekeznének a szegény ember feje alól kirántani. Nyomort, nélkülözést, keserves jádulást akarnak. Ebben találják örömlüket és az anyagilag tehetetlen, erkölcsében félrebíllent halandót nagyon könnyű azután a szociálista járom-elé befogni.

A magyar faj jelentékeny erőpróba előtt áll. Ellenségei már nem is a sötétben mozogódnak. Kijöttek a napfényre, hogy szembezálljanak. Olyan gyöngének, könnyen porlaszthatónak találják már a nemzet gerincét, független birtokos-osztályát, hogy megkérdése nélkül akarják rá kimondani a halálos ítéletet.

A bécsi kéz hosszú és erős. Ezzel számolnunk kell. Innét mozgósítják a jelek szerint most is mint a nemrég letűnt szomorú korszakban a haza és nemzet ellenségeit. És ha ebben a boldogtalan időben kaphatók voltak a szociálisták a nemzeti gondolatok eltörlésének céljaira, kaphatók lesznek ezentul is. Hisz az a korlát nélkül való szinte megdöbbenően vakmerő hang, mellyel a szociálisták a rend felforgatására törekednek, szintén azt látszik igazolni, hogy bizakodnak valami magas pártfogásban.

Figyelmükbe ajánljuk azonban a szociálistáknak azt a nagy munkáskizárást, mely tavaly volt a fővárosban. Emlékezzenek vissza erre mennyi bajnak, keserűségnek vált ez forrásává. Ha ehhez a fegyverhez nyulnak a gazdák, mert hiszen lehet ám kevés személyzettel is vezeti nagy gazdaságot, csak akkor lesz nyomor, drágaság, és a felelősség nem a gazdákat fogja terhelni. Lesz kivándorlás is nagyobb mértékben a mainál, de nem a gazdák lesznek az okozói. Azt a fegyvert, mit a szociálisták alkalmaznak a legnagyobb kiméletlenséggel, van módja használni a gazdának is. És ezt jó, hogyha megjegyzi megának mindenki. Soha sem szabad elfeledkezni arról, hogy mindig kettőn áll a vásár és amelyik erőll tudni nem akar, az nagyon rosszul járhat.

Aki szereti fáját, nyelvét, nemzetét, akinek van félteni valója, készüljön a védelemre, mert veszedelmes szándéku farkasok járnak a kertek alatt. Cs.

Anyakönyvi statisztika.

1907. évi június hó 22-től június hó 27-ig.

Születés. Született: 6 törvényes fiu, 9 leány, 0 törvénytelen fiu, 0 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiu 1, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 16.

Halálozás. Elhalt: 7 fi, 3 nő; ezekből 7 éven alult törvényes fiu 2, leány 2, törvénytelen fiu 0, leány 0, 7 éven felüli fi 5, nő 1. Összesen 10.

E szerint a születés a halálozás 6-al mulja felül.

Elhullak: Fodor Béla ev. ref. magánzó 64 éves Reseta János-u. 8. — Bardón Sarolta, ág. h. ev. 0 hónapos, Reseta János-u. 10. — Podhonyi Mária Irén, r. k. 1 hónapos Horog-u. 4. — Tőke István r. k. kisbirtokos 67 éves Öreg-u. 21. — Arny István r. k. 10 napos, Szárzártek. — Fésű József r. k. 15 hónapos, Csorda-u. 6. — özv. Molnár Jánosné Szűts Erzsébet ev. ref. 52 éves Sz. Gy. k. — Schwetzer József r. k. kömives 31 éves, Forgó-u. 26. — Udvardi István, ev. ref. dv. pályamunkás 48 éves Homokor. — Mátó Mihály r. k. 60-éves hentes, 57 éves Temetősor 16.

Kihirdetések.

Timár János önálló kovács és Fekete Mária Sz.-fehérvár. — Pajor János városi tűzoltó kocsis és Jobbágy Teréz Sz.-fehérvár.

NIGRIN

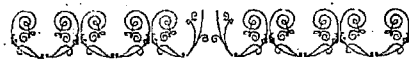
LEGJOBB CIPŐCRÉM

szép fényt ad és tartóssá teszi a bőrt. A NIGRIN egészségi szempontból is ajánlható, a mennyiben nem tömi el a bőr lukacsait s nem akadályozza a láb párolgását.

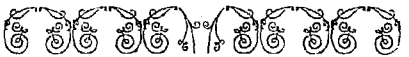
ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Báró Kozmitza — (ezelőtt —
budai Mattoni-féle)
Király-keserűvize
az Erzsébet-Sósfürdő
enyhe hashajtó. főforrása.

— **Értesítés.** Egy remekművű íróasztal és egy írószekrény mindkettő művészeleg, ugynevezett *berakott burkolattal* készült, nemkülönben egy 16 személyes családi ebédlőasztal és egy tükörasztal jutányos árban eladó a készítő **NAGY JÓZSEF** asztalos-mesternél—Széchenyi-utca 24. szám.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES
üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű rugányos hintókból és különböző üzleti kocsikból. Javításokat a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

Godam!

Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem-szer

Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűi

1 darab 20 fillér, 6 drb. 1 K. Postán 20 f. portó.
Kapható a birodalom minden gyógyszerárában, valamint orvosság-drogeriákban stb.

Hirdetmény!

**A KÖZGAZDASÁGI BANK és TAKARÉK-
PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Takarék és Folyószámla betétek után 1907. július
1-től kezdődőleg

4 $\frac{1}{2}$ % kamatot

térít meg és a tőkekamatadót sajátjából fizeti

az igazgatóság.

Intézeti kelengyék

már most megrendelhetők

SCHUBERT és SCHLÉSINGER
áruházában

hol a legjobb anyagból,
célszerű összeállításban

éppúgy leányok, mint fiúk részére
olcsó árak mellett készülnek.

Mintákkal, olcsó költségvetéssel
szívesen szolgálunk!

Szabott, olcsó árak!

Készpénzfizetésnél 5% engedmény!

Schubert és Schlésinger

Székesfehérvár, Nádor-utca.

A szőlő

OIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

DR. ASCHENBRANDT-FÉLE

Rézkénpor.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban a kilogramm
50 fillér; 10 és 20 kilogrammos zsákok-
ban, 54 fillér, valamint 2 kilogrammos
dobozokban a kilogrammonként 55 fillér.

Használata olcsóbb mint a kénporé, mert
kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lomb-
hoz tapad, a szél le nem fújja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét
javítja!

A rézkénpor egyuttal a peronospora
ellen is mentesíti a szőlőt, s így rézkén-
porozás után az első esetleg a harmadik
permetezés elmaradhat. Ez pedig lényeg-
es költségmegtakarítás!

Számos magyar gazda bizonyítványa
kivánatra megküldeték!

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Karl József és fiánál Székesfehérvár,
Szigethy Testvérekénél Székesfehérvár.